

**Deklaracija iz Osnabrücka
o strukovnom obrazovanju i
osposobljavanju
kao pokretaču oporavka
i pravedne tranzicije na
digitalna i
zelena gospodarstva**

Donesena 30. studenoga 2020.

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2021

© Europska unija, 2021

Politika ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uređuje Odluke Komisije 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.). Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je u skladu s licencijom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znači da je ponovna uporaba dopuštena uz navođenje relevantnih podataka i svih izmjena.

PDF ISBN 978-92-76-43248-7 doi:10.2767/38468 KE-07-21-050-HR-N

DEKLARACIJA IZ OSNABRÜCKA 2020.

o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju kao pokretaču oporavka i pravedne tranzicije na digitalna i zelena gospodarstva

Deklaracija ministara nadležnih za strukovno obrazovanje i osposobljavanje država članica, zemalja kandidatkinja za članice EU-a i zemalja europskoga gospodarskog prostora, europskih socijalnih partnera i Europske komisije koji su se sastali 30. studenoga 2020. radi donošenja novog niza političkih mjera u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za razdoblje 2021.–2025. kojima se dopunjuju i operacionaliziraju vizija i strateški ciljevi utvrđeni u Preporuci Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost.

Mi, ministri nadležni za strukovno obrazovanje i osposobljavanje (SOO), ponovno potvrđujemo svoju obvezu da pridonosimo oporavku nakon pandemije uzrokovane bolešću COVID-19 te da dodatno razvijemo europsko područje obrazovanja i osposobljavanja inovativnim sustavima obrazovanja i osposobljavanja okrenutih budućnosti da bismo podržali digitalnu i zelenu tranziciju, poboljšali zapošljivost i konkurentnost te tako poticali gospodarski rast, a o kojoj se raspravljalo na zajedničkom sastanku s europskim socijalnim partnerima i Europskom komisijom u Osnabrücku 16. i 17. rujna 2020.

Svi ciljevi i mjere bit će provedeni uzimajući u obzir načelo supsidijarnosti te u skladu s nacionalnim okolnostima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Naglašavamo da je snažno partnerstvo sa socijalnim partnerima ključno za postizanje ciljeva i očekivanih rezultata utvrđenih u Deklaraciji iz Osnabrücka.

Cijenimo podršku koju su nam izdavanjem svojih dokumenata o stajalištu u skladu s Deklaracijom iz Osnabrücka pružila udruženja pružatelja SOO-a i organizacije polaznika na razini Europe.

Usuglasili ministri nadležni za strukovno obrazovanje i osposobljavanje zemalja sudionica Kopenhaškog procesa:

- država članica EU-a (Austrije, Belgije, Bugarske, Cipra, Češka, Danske, Estonije, Finske, Francuske, Grčke, Hrvatske, Irske, Italije, Latvije, Litve, Luksemburga, Mađarske, Malte, Nizozemske, Njemačke, Poljske, Portugala, Rumunjske, Slovenije, Slovačke, Španjolske, Švedske)
- zemalja kandidatkinja za članice EU-a (Albanije, Republike Sjeverne Makedonije, Srbije, Turske)
- zemalja europskoga gospodarskog prostora (Islanda, Lihtenštajna, Norveške)

Usuglasili europski socijalni partneri (ETUC, BusinessEurope, SMEUnited, CEEP)

Usuglasila Europska komisija i

Podržala udruženja pružatelja SOO-a (VET4EU2) i predstavnici polaznika (OBESSU, European Apprentices Network) na europskoj razini, oboje izdavanjem dokumenta o stajalištu kojim podupiru Deklaraciju iz Osnabrücka

UVOD

Pandemija uzrokovana bolešću COVID-19 kao i digitalizacija i klimatske promjene imaju velik utjecaj na naša gospodarstva, zaposlenost i društva. Od strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO) s pravom se očekuje da pridonese strategijama za odgovor na nezabilježene događaje, kao što je oporavak nakon pandemije uzrokovane bolešću COVID-19. No od njega se očekuje i da se nosi s izazovima kao što su demografske promjene, digitalna inovacija, održivi ili klimatski neutralni pristupi, sve veća potražnja za STEM vještinama i povećana potreba za kontinuiranim usavršavanjem i usvajanjem novih vještina¹ tijekom radnog vijeka osobe. SOO dobiva novi zamah s nedavno ažuriranim Programom vještina za Europu² i prijedlogom Komisije za Preporuku Vijeća o SOO-u³, čime se pomaže u davanju važnosti pravu pojedinaca na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje, kako je navedeno u prvom načelu europskog stupa socijalnih prava. Deklaracijom iz Kopenhagena od 29.–30. studenoga 2002. donesena je europska strategija za poboljšanu suradnju u SOO-u, koja se uobičajeno naziva „kopenhaški proces”. Suradnja u okviru gotovo dvadesetogodišnjeg kopenhaškog procesa postala je katalizator za modernizaciju SOO-a u brojnim državama članicama EU-a i zemljama kandidatkinjama te je podržala rad na ostvarenju europskih strateških općenitih i konkretnih ciljeva. Nadovezujemo se na postignuća ostvarena našom suradnjom koja su dogovorena u Deklaraciji iz Kopenhagena (2002.) te ponovno utvrđena u komunikacijama iz Maastrichta (2004.), Helsinkija (2006.), Bordeauxa (2008.) i Brugesu (2010.) te u zaključcima iz Rige (2015.). Kopenhaški proces nudi trostranu platformu za intenzifikaciju, dopunu i operacionalizaciju europske politike o SOO-u koju je donijelo Vijeće Europske unije. Omogućuje i platformu za jačanje suradnje sa socijalnim partnerima, komorama, pružateljima SOO-a i organizacijama polaznika tijekom sljedećih pet godina. Pridonijet će i daljnjem razvoju europskog prostora obrazovanja i osposobljavanja inovativnim sustavima obrazovanja i osposobljavanja koji su okrenuti budućnosti, podržavajući tako pravedan prijelaz prema digitalnom i zelenom gospodarstvu.

¹ Pojam vještina upotrebljava se u širem smislu, tj. obuhvaća i kompetencije.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_20_1196

³ ibidem

OBRAZLOŽENJE

Izvrstan i uključiv europski SOO više je od odgovora na kretanja i izazove s kojima se suočavaju pojedinci i organizacije: SOO je pokretač inovacija i ključan temelj za zeleni, digitalni i održivi razvoj. Poboljšava otpornost zemalja na krizu, razvija kvalitetne prilike za cjeloživotno učenje za sve građane te digitalne i zelene izazove pretvara u pokretačke sile kojima se mogu uskladiti održiv oporavak, ekološka održivost i poštena distribucija dobiti od rasta među svim građanima i društvima.

Izvrstan i uključiv europski SOO jednako je potreban za konkurentnost europskih poduzeća i učinkovito europsko tržište rada.

Naukovanja i učenje kroz rad uklopljeni u stvarno radno okruženje poboljšavaju zapošljivost. SOO omogućuje našoj radnoj snazi stjecanje znanja, vještina i kompetencija važnih za tržište rada koje se neprestano mijenja te nudi usavršavanje i usvajanje novih vještina radi postizanja uključivosti i izvrsnosti. SOO ima prepoznatljiv fokus i identitet te je ključan za povezivanje obrazovanja i osposobljavanja, zapošljavanja i gospodarskih politika. SOO se može učinkovito razvijati samo kad su politike dosljedne i međusobno povezane te kad se temelje na ravnoteži između kontinuiteta i novih smjerova.

Uzimajući u obzir prijedlog o Preporuci Vijeća o SOO-u za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost, kao i ažurirani Program vještina za Europu, u Deklaraciji iz Osnabrück naglasak se stavlja na četiri glavna područja za razdoblje od 2021. do 2025.:

1. otpornost i izvrsnost kroz kvalitetno, inkluzivno i fleksibilno strukovno obrazovanje i osposobljavanje
2. uspostava nove kulture cjeloživotnog učenja – važnost kontinuiranog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te digitalizacije
3. održivost – zelena poveznica u SOO-u
4. europsko područje obrazovanja i osposobljavanja i međunarodni SOO.

Ovu Deklaraciju razvijamo na temeljnom načelu koje na odgovarajući način uzima u obzir socijalni dijalog i potrebu za snažnim partnerstvom sa širokim rasponom dionika, uključujući socijalne partnere, društva, organizacije poslodavaca, komore, podružnice, pružatelje SOO-a, predstavnike polaznika, nacionalnu, regionalnu i lokalnu javnu upravu, službe za zapošljavanje i organizacije socijalnoga gospodarstva. Za moderan i izvrstan SOO ključna su poduzeća kao mjesta učenja. Naglašavamo odgovornost za promicanje pružanja potrebnih vještina koju dijelimo s poduzećima. Potreba za dostatnim ulaganjem i uključivanjem svih dionika ključna je i za ostvarivanje ciljeva Deklaracije, osobito u kontekstu pandemije. Kvalitetan i uključiv SOO trebao bi građanima

omogućavati jednake prilike za osposobljavanje, neovisno o njihovu osobnom porijeklu, ekonomskom statusu i mjestu boravišta.

Temeljno načelo uključuje i potrebu da se provode visokokvalitetna naukovanja i učenje kroz rad, da se objedine postignuća, kao i potrebu za boljom integracijom početnog i trajnog SOO-a da bi se osiguralo usvajanje novih vještina i usavršavanje, uključujući putove od početnog do trajnog SOO-a. Najvažniji su nam građani, polaznici i njihove obitelji: svi polaznici trebaju imati pravo na pristup i ostvarivanje koristi od kvalitetnog, uključivog i odgovornog SOO-a.

U kontekstu vrlo izražene nesigurnosti ulaganje u vještine i kompetencije ljudi najbolja je mogućnost za povećanje povjerenja građana Europe, što je usko povezano s poboljšanjem učinkovitosti tržišta rada.

1. cilj: otpornost i izvrsnost kroz kvalitetno, inkluzivno i fleksibilno strukovno obrazovanje i osposobljavanje

Nove tehnologije, novi poslovni modeli, digitalizacija, umjetna inteligencija, demografske promjene, klimatske promjene i gospodarska kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19 zahtijevaju fleksibilne odgovore sustava SOO-a kojima se primjereno upravlja. Fleksibilan i otporan SOO može se prilagoditi smetnjama i prijetnje pretvoriti u prilike, omogućujući tako inovaciju, produktivnost i otpornost naših gospodarstava i društava na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Iako SOO omogućuje građanima da se nose s promjenom, trebao bi im omogućiti i da oblikuju promjenu. Inovacija u SOO-u usko je povezana s pitanjima novih vještina, kurikulumu, metodologija obrazovanja i alata za predviđanje.

Stoga smo odlučni iskoristiti potencijal digitalnog učenja i umjetne inteligencije kako bismo polaznicima pružili podršku u razvoju njihovih znanja, vještina i kompetencija. Tržište rada i informacije o vještinama⁴, kao i istraživanje, trebali bi pružati informacije donositeljima odluka o SOO-u te pružati podršku pružateljima SOO-a i praktičnim stručnjacima u tom području u razvoju i prilagodbi njihovih ponuda SOO-a promjenjivom tržištu rada i društvenim potrebama. Polaznicima je potrebno više usmjeravanja i prilagođena podrška kako bi osmislili svoj put učenja i karijerni put. Štoviše, pandemija uzrokovana bolešću COVID-19 naučila nas je da digitalno učenje može imati prateću i važnu ulogu u pružanju podrške učenju. Uz pristupe upravljanju s vrha prema dolje, uloga različitih mreža

⁴ Pod informacijama o vještinama podrazumijeva se ishod stručno vođenog procesa odabira, kombiniranja i predstavljanja dokaza, koji se temelje na predviđanjima potreba za vještinama, praćenju osoba s kvalifikacijom, istraživanjima o vještinama, analizama velikih količina podataka i drugim metodama, radi mapiranja i predviđanja trendova u pogledu vještina.

horizontalne suradnje razvija se u novim uvjetima, uključujući stvaranje zajednica praksi za uzajamnu podršku i stvaranje znanja, osobito u pogledu rješenja za izvanredne situacije.

Trenutačno svjedočimo povećanju potreba tržišta rada za različitim kombinacijama vještina i kvalifikacija, kao i strukturnim promjenama u području SOO-a. Oba ta kretanja zahtijevaju moderniziran, uključiv SOO. Budući da će pojedinci morati redovito usvajati nove vještine i usavršavati se kako bi se prilagodili digitalizaciji koja se ubrzano razvija⁵, izvrsnost u SOO-u na svim će razinama kvalifikacije, uključujući više razine Europskog kvalifikacijskog okvira, postajati sve važnija za održavanje zapošljivosti. Izvrstan SOO polaznike priprema za današnji i budući svijet rada, omogućujući otvaranje radnih mjesta u kontekstu učinkovitih i kvalitetnih tržišta rada. Izvrstan SOO pridonosi jačanju demokratskoga građanstva i europskih vrijednosti. Postizanje tih ciljeva zahtijevat će razvoj kapaciteta ustanova za SOO uz aktivno uključivanje dionika. Visokokvalitetan SOO koji uključuje poduzetničko obrazovanje potiče polaznike na otvaranje novih poduzeća.

Mijenjaju se uloga i djelokrug rada ustanova za SOO. Nestaju granice između visokog obrazovanja (VO) i SOO-a. Prepreke se još moraju svladati, iako politike teže većoj prohodnosti u sustavima obrazovanja i osposobljavanja. Izvrstan SOO cijenjen je u društvima i povezuje se s priznavanjem i prohodnošću visokog obrazovanja te s jednostavnim pristupom tržištu rada.

Stoga podržavamo inicijativu za izvrsnost u SOO-u u Europi i naglašavamo važnost programa SOO-a na razinama od 5. do 8. Europskog kvalifikacijskog okvira usporedivih s visokim obrazovanjem kako bi se polaznicima koji su završili SOO ponudio fleksibilan, uključiv i vrijedan put do radnih mjesta na visokim razinama i kako bi im se omogućile prilike za razvoj karijera kao odgovor na trenutačne i buduće socioekonomske potrebe. Ključnima smatramo jasno usmjerena kvalitetna ulaganja u SOO i poboljšanu suradnju sa socijalnim partnerima i važnim dionicima, uključujući polaznike, te među njima.

Kratkoročni očekivani rezultati za razdoblje 2021. – 2025.

Podrška na razini EU a

Promicati razmjenu primjera najboljih praksi i aktivnosti suradničkog učenja o inovativnim političkim reformama i izvrsnosti SOO a uz

⁵ Uzimajući u obzir Okvirni sporazum europskih socijalnih partnera o digitalizaciji (2020.)

rješavanje izazova održivosti i digitalizacije, a povezivanje početnog i trajnog SOO a nudi atraktivne putove za razvoj karijere
Razvijati i jačati centre izvrsnosti strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kao inovativne inkubatore i ekosustave vještina koji obuhvaćaju aktivnosti učenja, osposobljavanja i istraživanja, SOO, visoko obrazovanje i istraživanje u odabranim sektorima ili socioekonomske izazove, uključujući podršku za poduzetništvo te digitalne i inovativne resurse za SOO za sve

Mjere na nacionalnoj razini:

Istražiti mogućnost pokretanja volonterske mreže stručnjaka i voditelja, u mirovini ili na dopustu, kako bi pružili podršku kolegama u područjima SOO a i u naukovanju u sklopu Europskog saveza za naukovanje
Podržati razvoj digitalne infrastrukture u svrhe učenja i poučavanja u SOO u, uključujući umjetnu inteligenciju i tehnologije proširene/virtualne stvarnosti te razviti primjerene institucionalne mehanizme poučavanja i osposobljavanja koji se temelje na odgovarajućoj infrastrukturi, osobito u udaljenim i ruralnim područjima, čime se osigurava socijalna uključenost

Ojačati učenje kroz rad i naukovanja provedbom europskog okvira za kvalitetna i učinkovita naukovanja⁶ te upotrebom službi za potporu na zahtjev i inicijativa učenja politike. Osnajiti upotrebu kvalitetnih i uključivih naukovanja kao alata za podršku pri prijelazima ranjivih skupina iz škole/osposobljavanja na radno mjesto te unaprijediti razine kvalifikacija građana.

Podržati strukovnu izvrsnost (centre izvrsnosti za strukovno obrazovanje i osposobljavanje) i poboljšati prohodnost između strukovnih i akademskih putova, uključujući učenje kroz rad i poboljšanu suradnju među SOO om, VO om i istraživačkim centrima, čime se uspostavljaju kvalitetni i učinkoviti programi strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te naukovanja na razini 5. i više Europskog kvalifikacijskog okvira
Razviti nacionalne i regionalne sustave informacija o vještinama, uključujući predviđanje potreba za vještinama i praćenje osoba s kvalifikacijom; socijalnim partnerima, donositeljima odluka, dioničarima i pružateljima usluge omogućiti da se pravovremeno i učinkovito prilagode i ažuriraju svoje programe SOO a, kurikulume i smjernice

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0502%2801%29>

2. cilj: uspostava nove kulture cjeloživotnog učenja – važnost kontinuiranog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te digitalizacije

Budući da se profili radnih mjesta i kvalifikacija mijenjaju te da se kao posljedica digitalne i zelene tranzicije pojavljuju nove profesije, pojedincima je potrebna podrška da trajno usavrše i unaprijede svoje vještine. Europski i nacionalni kvalifikacijski okvir razvijeni su da bi postali temelj sustava kvalifikacija koji podržava transparentnost i kvalitetu kvalifikacija. Nužno je promicati SOO kao atraktivan i visokokvalitetan put za poslove i privatni život. Atraktivnost se posebno može postići prilagodljivošću, fleksibilnošću, visokom kvalitetom, uključivošću i prohodnošću putova osposobljavanja.

Cjeloživotno učenje znači da je pojedincima omogućeno da usvoje širok raspon vještina i kompetencija te da prolaze kroz sustav obrazovanja i osposobljavanja upotrebom najmodernijih tehnologija i alata za učenje i izvan granica ustanova za obrazovanje i osposobljavanje. Trajno strukovno obrazovanje i osposobljavanje stoga treba usvojiti sustavni pristup da bi se prilagođavalo tehnološkoj promjeni tijekom cijelog životnog vijeka. Za daljnji razvoj nove kulture cjeloživotnog učenja i pružanja kvalitetnih, dostupnih i uključivih, relevantnih i održivih sustava cjeloživotnog učenja odgovorni su dionici, tj. nacionalna i regionalna tijela, socijalni partneri i pružatelji te polaznici SOO-a.

Početni i trajni SOO trebaju biti bolje međusobno povezani i kompatibilni te se trebaju temeljiti na informacijama o vještinama na europskoj, nacionalnoj i/ili regionalnoj razini. Nova kultura cjeloživotnog učenja podrazumijeva da pojedinci ostvaruju koristi od profesionalnog usmjeravanja tijekom života, da se mogu uključiti u kvalitetne i uključive programe SOO-a i steći ključne kompetencije za aktivno upravljanje svojim fazama učenja, osposobljavanja i zapošljavanja uz podršku i veću odgovornost svih dionika. Oslanja se na politike i okvire SOO-a usmjerene na praksu koje pokreće socijalna i profesionalna potražnja. Nova kultura cjeloživotnog učenja podrazumijeva i da se među strategijama trajnog SOO-a ističu učenje kroz rad i na radnome mjestu. Da bi razvili svoje pune potencijale, polaznici svih dobi i poduzeća trebaju biti svjesni svojih potreba i razviti radno okruženje koje potiče učenje. Važno je svima osigurati učinkovito profesionalno usmjeravanje i pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju, a posebno ranjivim skupinama, uključujući kroz, na primjer, prava na osposobljavanje, račune, dvodijelne fondove i ostale inicijative.

Za kulturu cjeloživotnog učenja ključni su predani nastavnici, savjetnici za izbor zvanja, predavači i mentori koji maju koristi od visokokvalitetnog uključivog početnog i trajnog profesionalnog razvoja i koji djeluju kao umnažatelji i posrednici. Nastavno i predavačko osoblje na mnogo će načina biti aktivno uključeno u upravljanje promjenom koja je rezultat takvog razvoja. Digitalno poučavanje i osposobljavanje od osoblja SOO-a zahtijevaju nove metodičke i

didaktičke pristupe koje će primjenjivati u povezanom svijetu. U tom je smislu potrebno povećati privlačnost nastavničke i predavačke profesije⁷, na primjer i ako je to primjenjivo, podržavanjem pristupa stručnjaka iz poslovnog svijeta nastavničkim i predavačkim profesijama u ustanovama za SOO u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i uvjetima pristupa nastavničkoj profesiji.

Kratkoročni očekivani rezultati za razdoblje 2021. 2025.

Podrška na razini EU a

Razviti inventar strategija i mjera važnih za usvajanje novih vještina i usavršavanje u kontekstu zelenih i digitalnih tranzicija koji se nastavlja na istraživanja provedena na razini EU a kao što su istraživanja o trajnom stručnom osposobljavanju, europsko istraživanje o poduzećima te na ostale relevantne dokaze Komisije i Cedefopa

Dodatno unaprijediti predviđanje strateških vještina na razini EU a, posebno kroz rad Cedefopa na informacijama o vještinama u konzultaciji s Europskom komisijom, nacionalnim vladama i socijalnim partnerima Pokrenuti Pakt za vještine i pružati podršku Paktu, mobilizirati partnerstva, poticaje i obveze za djelovanje, u skladu s usavršavanjem i usvajanjem novih vještina radne snage te u dogovoru s državama članicama i poduzećima

Istražiti financijske i nefinancijske poticaje za početni i trajni SOO usmjerene odraslim polaznicima, promotivne programe s javnim financiranjem trajnog SOO a i druge financijske poticaje povezane s kolektivnim ugovorima gdje je to primjereno radi poticanja učenja pojedinca, uzimajući u obzir sinergije među različitim područjima politike, npr. politike zaposlenosti, socijalne uključenosti i obrazovanja, kao i nacionalne i regionalne posebnosti

Poboljšati europske statističke podatke zajedno s nacionalnim statističkim uredima, uključujući rad na statistikama o javnom i privatnom ulaganju u učenje odraslih

Pojednostavniti mobilnost za učenje i rad u Europi, omogućiti pristup transparentnim i pouzdanim informacijama o vještinama, prilikama za učenje i trendovima na tržištu rada, pojednostavniti međusobno povezivanje digitalnih platformi za učenje i upravljanje karijerama te ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje omogućiti izdavanje digitalnih diploma i potvrda (digitalne vjerodajnice Europassa), čime se

⁷ U skladu sa Zaključcima Vijeća o europskim učiteljima i nastavnicima budućnosti (2020/C 193/04)

preko nove platforme Europassa pojednostavnjuje transparentnost i priznavanje kvalifikacija diljem Europe

Mjere na nacionalnoj razini:

Razviti nacionalne strategije za vještine za kvalitetno i uključivo cjeloživotno učenje sa svim mjerodavnim nacionalnim, regionalnim, sektorskim dionicima i socijalnim partnerima. Uz pružanje obrazovanja i osposobljavanja nacionalne strategije za vještine mogu uključivati smjernice, poticaje poslodavcima za poboljšani prijenos vještina, povećanu uključenost zaposlenika, validaciju prethodnog učenja i ciljanih javnih pristupa radi dopiranja do neaktivnih i nezaposlenih pojedinaca, mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih ili pojedinaca kojima prijeti rizik od nezaposlenosti

Razviti ciljne mjere informiranja o prednostima trajnog SOO a i osigurati korisnicima lako dostupan pristup informacijama o nacionalnim i regionalnim ponudama početnog i trajnog SOO a s naglaskom na rodne i druge stereotipe radi stvaranja jednakog, poštenog i raznolikog društva Suradivati s pojedinačnim dionicima na razvoju rješenja digitalnog učenja koja omogućuju pristup prilikama za trajni SOO i dodjelu vjerodajnica i potvrda za trajni SOO, čime se otvara mogućnost dobivanja cjelovite kvalifikacije bez zanemarivanja trajnog SOO a kroz rad i pozitivnih učinaka radnog okruženja koje potiče učenje Podržavati povezivanje nacionalnih platformi za SOO ili baza podataka s Europassom u skladu s Odlukom o Europassu i Preporukom o europskom kvalifikacijskom okviru gdje je to moguće

Podržavati nastavnike, predavače, savjetnike za izbor zvanja, nastavnike u obrazovanju odraslih i mentore pružajući im odgovarajuće vještine i alate za digitalne tehnologije i kroz digitalne tehnologije, posebno konkretnim sustavnim pristupima i mogućnostima za početni i trajni profesionalni razvoj i u školi i u radnom okruženju te obrazovanjem i osposobljavanjem na daljinu, što im omogućuje napredak u karijeri

3. cilj: Održivost – zelena poveznica u SOO-u

Odgovorno ponašanje prema okolišu utječe na europska društva i gospodarstva. Održivost je transverzalna tema koja se isprepliće s potražnjom za radnom snagom, obrazovanjem, vještinama, zanimanjima i zemljopisnom distribucijom radnih mjesta i radnika. Poduzeća, organizacije privatnog sektora i društvene inicijative glavni su pokretači prema održivosti u gospodarstvu i društvu. Početni i trajni SOO trebao bi težiti uključivanju vještina za održivost u svoje propise i prakse. Štoviše, za ovaj je cilj ključna poveznica između digitalizacije i održivosti. Kretanja u tehnologiji pokreću rast sektora, uključujući obrazovanje i

osposobljavanje. Razvoj okruženja otvorenog izvora i digitalnog učenja može obrazovanje za održivi razvoj učiniti dostupnijim i u okruženju obrazovanja i osposobljavanja i izvan njega, neovisno o tome je li riječ o školama, poduzećima ili domovima.

Kratkoročni očekivani rezultati za razdoblje 2021. 2025.

Podrška na razini EU a

Promicati inicijative kojima se podupiru suradnja i dijeljenje znanja između ustanova za SOO i pružatelja SOO a o metodama učenja, kurikulumu, smjernicama, učenju kroz rad te osiguranju kvalitete ponude obrazovanja i osposobljavanja o zelenim vještinama kroz europske programe kao što je Erasmus+

Promicati razmjenu praksi nastavnika i predavača SOO a, posebno u pogledu trendova i potreba za razvojem vještina važnih za zeleno gospodarstvo kako bi se potaknulo suradničko učenje i istražinsko vrednovanje te kako bi se dijelili primjeri najboljih praksi

Pozivati na preuzimanje novih obveza i stvaranje novih partnerstava za kvalitetna i učinkovita naukovanja povezana sa zelenim tehnologijama i zanimanjima u sklopu obnovljenog Europskog saveza za naukovanje, s naglaskom na gospodarske sektore koji će biti predvodnici prijelaza na klimatski neutralnu Europu

Istražiti prilike da se suradnja u pogledu politike o SOO u na razini EU a učini klimatski neutralnom, primjerice širom primjenom videokonferencija, webinarima i virtualnih konferencija sa svim dionicima i socijalnim partnerima SOO a

Mjere na nacionalnoj razini:

Izraditi poticaje za ozelenjivanje programa SOO a, uključujući obrazovanje i osposobljavanje u zelenim tehnologijama i inovacijama, energetske učinkovitosti, kružnom gospodarstvu, svijesti o okolišu, održivoj upotrebi materijala za učenje i poučavanje, digitalizaciji radi smanjenja klimatskih učinaka

Definirati vještine koje su važne za tržište rada za zelenu tranziciju, a koje će biti uključene u kurikulum i pružanje SOO a, uključujući osnovne vještine za sve sektore i radna mjesta te specifične sektorske vještine u suradnji sa socijalnim partnerima

Definirati i podržavati prilike kojima bi se nastavnom i predavačkom osoblju, upravljačkim timovima pružatelja SOO a te trenerima i mentorima u poduzećima omogućilo da djeluju kao umnažatelji i posrednici u pogledu povećanja digitalizacije i održivosti pri pružanju i upravljanju programima osposobljavanja

4. cilj: europsko područje obrazovanja i osposobljavanja i međunarodna dimenzija SOO-a

Globalizacija tržišta i demografski trendovi zahtijevaju modernizaciju i prilagodbu sustava SOO-a i ustanova za SOO na nacionalnoj, regionalnoj i sektorskoj razini u državama članicama. Globalni razvoj nudi velike mogućnosti i za Europu kao mjesto obrazovanja i osposobljavanja. Usto, ovaj se cilj odnosi na ambicioznu namjeru Deklaracije iz Kopenhagena da Europa postane svjetsko referentno središte za polaznike. U tom su kontekstu europski i nacionalni kvalifikacijski okviri te Europass utrli put.

Mobilnost u SOO-u znatno se povećala tijekom zadnja dva desetljeća: više od 1,5 milijuna polaznika i osoba SOO-a iskoristili su prednosti mobilnosti u okviru programa Erasmus+. U kontekstu pandemije uzrokovane bolešću COVID-19 nov zamah posebno su dobile virtualna i hibridna mobilnost. Sve su važniji projekti suradnje koji rezultiraju zajedničkim programima i kvalifikacijama SOO-a. Migracija svima predstavlja izazov. Transparentnost i usporedivost kvalifikacija i kompetencija pomažu nadležnim tijelima, pružateljima obrazovanja i osposobljavanja, poslodavcima i pojedincima u donošenju informiranih izbora i odluka. U tom bismo kontekstu trebali u cijelosti iskoristiti inicijative i programe EU-a (na primjer, EQF, Europass, Erasmus+).

Te inicijative i programi podržavaju transparentnost kvalifikacija i pružanje prilika svim polaznicima da se aktiviraju na fleksibilne i uključive načine te pojedince potiču na horizontalnu promjenu iz mjesta učenja u jednoj zemlji u mjesto učenja u drugoj zemlji tijekom stjecanja cjelovite kvalifikacije ili dovršetka bilo kojeg početnog ili trajnog SOO-a. U kontekstu demografskih promjena to će pomoći i u prekograničnoj mobilnosti kvalificiranih radnika i stručnjaka, čime se poboljšava uparivanje ponude i potražnje na tržištu rada.

Općenito gledajući, trebali bismo promicati europske sustave SOO-a kao zajedničko europsko područje obrazovanja i osposobljavanja poznato kao svjetska referentna točka za polaznike SOO-a. To uključuje i razvoj načelâ i standardâ na temelju Europassa kao atraktivnih i sigurnih zamjena za komercijalne platforme za obradu podataka i proizvode iz drugih regija svijeta. Politiku EU-a o SOO-u podržavaju ETF i Cedefop te bi ona mogla utjecati na obrazovanje i osposobljavanje u susjednim zemljama i drugim regijama svijeta.

Kratkoročni očekivani rezultati za razdoblje 2021. 2025.

Podrška na razini EU a

Osnažiti mobilnost, uključujući dugotrajnu mobilnost u SOO u, na temelju zajedničkih kriterija kvalitete i promicanja priznavanja ishoda učenja u SOO u

Istražiti mogućnost strukturirane transnacionalne razmjene između dionika SOO a, nastavnika i predavača SOO a i predstavnika socijalnih partnera; procijeniti potencijal europskih alata kao što su EPALe, e Twinning i Europass

Dodatno razvijati Europass blisko surađujući s državama članicama i europskim socijalnim partnerima i uzimajući u obzir posebnosti nacionalnih i regionalnih sustava SOO a; osigurati da polaznici SOO a u bilo kojem trenutku i na bilo kojem mjestu, uključujući i na mobitelima, mogu pristupiti višejezičnim informacijama o mobilnosti u svrhu učenja, europskim programima SOO a i razinama kvalifikacije za ponude radnih mjesta, čime se podržava europsko područje obrazovanja i osposobljavanja

Pružati podršku pripremi i sudjelovanju nacionalnih timova na natjecanju EUROSILLS kako bi se povećala privlačnost i poboljšala slika SOO a, promicala izvrsnost SOO a u Europi i osvojio status prvaka na globalnim natjecanjima WorldSkills

Surađivati s međunarodnim organizacijama kao što su OECD, ILO, Unesco, Vijeće Europe, Svjetska banka i ostale regionalne mreže SOO a u svijetu s naglaskom na zajednički svjetski program SOO a (zajedničke svjetske konferencije o SOO u, promicanje razmjene primjera najboljih praksi regionalnih inovacija u pogledu SOO a te instrumenata od zajedničkog interesa)

Mjere na nacionalnoj razini:

Podržavati i olakšavati mobilnost polaznika SOO a i odraslih polaznika, uključujući naučnike, na primjer razvojem struktura potpore i pružanjem informacija o prilikama u zemljama domaćinima

Povećati stopu mobilnosti polaznika SOO a, kao i nastavnika i podučavatelja uz jačanje mjera radi osiguranja kvalitete i priznanja ishoda učenja, kao i odgovarajućih struktura podrške. Poticati dulja razdoblja mobilnosti za polaznike SOO a u inozemstvu i osigurati da stručne prakse naučnika budu u skladu s europskim okvirom za kvalitetna i učinkovita naučovanja, pri čemu se u obzir uzimaju nacionalni propisi i kolektivni ugovori, uključujući odredbe o sigurnosti na radu

Razvijati strategije internacionalizacije SOO a, mobiliziranje partnerstava i uključivanje obveza za konkretne i ciljane mjere, pri čemu svi mjerodavni dionici postupaju u skladu s nacionalnim i regionalnim propisima

Promicati međukulturno znanje, vještine i kompetencije u sklopu zahtjeva u pogledu kvalifikacija i kurikuluma u kvalifikacijama za SOO u skladu s okvirom ključnih kompetencija

Suradivati s drugim zemljama EU a u pripremi nacionalnih timova za međunarodna natjecanja kao što su WorldSkills i EuroSkills

U znak podrške uspješnoj provedbi dogovorenih mjera molimo Cedefop i ETF da prate provedbu Deklaracije iz Osnabrücka te podnose godišnja izvješća Savjetodavnom odboru za strukovno osposobljavanje i Glavnoj upravi za strukovno obrazovanje.

Ured za publikacije
Europske unije

Eu2020.hr
bmbf.hr